

SUD/TUŽITELJSTVO¹: _____

PRIJEDLOG ZA OSTVARIVANJE IMOVINSKOPRAVNOG ZAHTJEVA²

Informacije o kaznenom predmetu³

Kod ovog suda vodi se kazneni postupak pod poslovnim brojem _____

protiv optuženog (*ime i prezime*) _____

iz (*mjesto prebivališta*) _____

po optužnici broj _____

radi kaznenog djela iz članka _____

Osobni podaci oštećene stranke koja podnosi prijedlog

Ja, _____
(*Ime i prezime*)

Iz _____
(*Mjesto prebivališta*)

Adresa: _____

Izvršenjem navedenog kaznenog djela, oštećenom⁴ je pričinjena šteta, pa, u skladu sa Zakonom o kaznenom postupku (čl. 194 ZKP BiH, čl.208 ZKP FBiH, čl.104 ZKP RS, čl.194 ZKP BD), podnosim sljedeći prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva, kojim tražim:

naknadu materijalne štete⁵
u ukupnom iznosu od _____ KM,

od čega se iznos od _____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____

i/ili
naknadu nematerijalne štete⁶
u ukupnom iznosu od _____ KM,

od čega se iznos od _____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____
_____ KM odnosi na _____

i/ili
povrat sljedećih stvari:⁷ _____

i/ili
poništenje pravnog posla:⁸ _____

OBRAZLOŽENJE

(Navedite sve okolnosti i činjenice na kojima se zasniva Vaš imovinskopravni zahtjev, imajući u vidu izvršeno kazneno djelo i štetu koja Vam je, kao oštećenom, pričinjena izvršenjem tog djela. Dodajte dodatne stranice, ako je potrebno.)⁹

(Navedite sve dokaze, naprimjer, pismene isprave, svjedoke, medicinsku dokumentaciju, stručne nalaze i dr., na kojima se zasniva imovinskopravni zahtjev. Dodajte dodatne stranice, ako je potrebno.)¹⁰

Molim da budem pozvan na glavni pretres radi obrazloženja imovinskopravnog zahtjeva za naknadu štete, kao i ostvarivanja ostalih prava kao oštećenog u krivičnom postupku.

U _____ dana _____ godine

Oštećeni

Pojašnjenja u svezi popunjavanja imovinskopravnog zahtjeva

Svrha ovog obrasca, koji je pripremila Misija OEES-a u Bosni i Hercegovini, je da pomogne žrtvama kaznenih djela u ostvarivanju njihovih prava te, naročito, da pomogne kod podnošenja prijedloga za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva tijekom kaznenog postupka. Molimo da imate na umu da podnošenje imovinskopravnog zahtjeva ne znači da će Vašem zahtjevu biti automatski udovoljeno. O osnovanosti Vašeg zahtjeva odlučit će sud, koji će razmotriti je li Vaš zahtjev dovoljno utemeljen i hoće li odlučivanje o zahtjevu bitno utjecati na trajanje kaznenog postupka. Korištenje ovog obrasca ne podrazumijeva da OEES podržava Vaš zahtjev, ili da zauzima bilo kakvo stajalište u pogledu osnovanosti Vašeg slučaja, pošto OEES nije stranka u postupku.

¹ Napišite ovdje naziv suda ili tužiteljstva kojem podnosite zahtjev.

² Što je imovinskopravni zahtjev? Ukoliko Vam je izvršenjem kaznenog djela pričinjena šteta, možete tražiti naknadu te štete tako da podnesete prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva tužitelju, odnosno sudu na kojem se vodi kazneni postupak protiv osumnjičenog/optuženog. Kao oštećeni, prijedlog za ostvarivanje imovinskopravnog zahtjeva možete podnijeti najkasnije do završetka glavnog pretresa, odnosno pretresa za izricanje kaznenopravne sankcije. Imovinskopravni zahtjev može se odnositi na: a) Naknadu štete prouzročene izvršenjem kaznenog djela; šteta može biti materijalna i nematerijalna (vidi fusnote 5 i 6 za daljnja objašnjenja); b) Povrat stvari koja je oduzeta izvršenjem kaznenog djela (vidi fusnotu 7 za daljnja objašnjenja); c) Poništenje pravnog posla (naprimjer, kupoprodajnog ugovora), koji je zaključen na nezakonit način (vidi fusnotu 8 za daljnja objašnjenja).

³ U ovom dijelu navedite pojedinosti o kaznenom predmetu koji se vodi povodom kaznenog djela, čijim izvršenjem Vam je nanesena šteta. Ako je potrebno, tražite pomoć suda/tužiteljstva pred kojim se vodi ovaj predmet, da doznate ove informacije.

⁴ Tko može biti oštećeni? Oštećeni je osoba koja je pretrpjela štetu izvršenjem kaznenog djela. U slučaju da je neka osoba izvršenjem kaznenog djela izgubila život, status oštećenog imaju njegovi najbliži srodnici (bračni drug, djeca, roditelji, braća i sestre).

⁵ Materijalna šteta može nastati u sljedećim slučajevima: a) Gubitak ili oštećenje imovine uslijed izvršenog kaznenog djela (naprimjer krađa motornog vozila, oštećenje pokretnih stvari, kao što su: automobil, televizor, namještaj i sl., ili nepokretne stvari, naprimjer, kuće, i sl.); b) Za tjelesne povrede i pogoršanje Vašeg zdravlja, što je nastalo kao posljedica počinjenja kaznenog djela, možete tražiti troškove liječenja: nabavka lijekova, medicinske usluge, troškovi rehabilitacije, nabavka ortopedskih pomagala, troškovi pojačane ishrane, njega i pomoć treće osobe, izgubljeni osobni dohodak i zarada, naknada za umanjene sposobnosti za rad; c) Za smrt osobe može se tražiti iznos za uzdržavanje osobe koju je umrlu uzdržavao, troškovi sahrane, i troškovi liječenja umrlog, koji su nastali u periodu od povrede do smrti.

⁶ Nematerijalna šteta može nastati u sljedećim slučajevima: a) Fizička bol koja može biti uzrokovana tjelesnom povredom, operativnim zahvatom za vrijeme liječenja, kao i bol nakon završetka liječenja; b) Duševna bol nastala uslijed smanjenja životne aktivnosti, unakaženosti (gubitak dijela tijela, ožiljci i sl.), uslijed smrti ili invaliditeta bliske osobe, kašnjenje obljube i kašnjenje bludne radnje; c) Pretrpljeni strah, uzrokovan izvršenjem kaznenog djela, i nakon toga, ukoliko je strah bio izrazito jak i dugog trajanja. Radi određivanja iznosa nematerijalne štete, mogu se konsultirati orijentacijski kriteriji koje je razvio Vrhovni sud Federacije BiH. Navedeni kriteriji ne predstavljaju automatiziranu formulu za izračunavanje novčane naknade, s obzirom na to da i u primjeni pravila treba uzeti u razmatranje sve okolnosti konkretnog slučaja. Ovo su orijentacijski kriteriji za pojedine vrste nematerijalne štete: a) Fizički bolovi: jaki bolovi - 70,00 KM po danu; srednji bolovi - 40,00 KM po danu; slabi bolovi - 10,00 KM po danu; b) Duševni bolovi, nastali uslijed smanjenja životne aktivnosti: do 25%, 5.000,00 KM za svakih 10%; preko 25% do 40%, 6.000,00 KM za svakih 10%; preko 40 do 60%, 7.000,00 KM za svakih 10%, preko 60 do 80% 8.000,00 KM za svakih 10%, preko 80 do 100% do 10.000,00 KM za svakih 10%. (Orijentacijski kriteriji i iznos za utvrđivanje visine pravične novčane naknade nematerijalne štete Vrhovnog suda Federacije BiH od 27.1.2016. godine)

Ovaj oblik štete je, u pravilu, trajnog karaktera, ali novčana naknada može se dosuditi i kad je smanjenje životne aktivnosti privremeno, ako je jačeg intenziteta i dužeg trajanja, ili ako to posebne okolnosti opravdavaju; c) Duševni bolovi, nastali uslijed naruženosti: Izrazito jak stupanj 10.000,00 KM, jak stupanj, vrlo uočljivo trećim osobama - 7.000,00 KM; uočljivo samo ponekad (naprimjer, ukućanima, na plaži i sl.) - 6.000,00 KM; srednji stupanj, vrlo uočljivo trećim osobama - 6.000,00 KM; uočljivo trećim osobama samo ponekad - 3.000,00 KM; nizak stupanj, vrlo uočljivo trećim osobama 1.500,00 KM; uočljivo trećim osobama samo ponekad - 700,00 KM;

d) Duševni bolovi zbog smrti bliskog srodnika (bračni i izvanbračni drug, dijete, gubitak ploda, roditelj, braća i sestre): za slučaj smrti bračnog i izvanbračnog druga ili djeteta - 20.000,00 KM; za slučaj gubitka ploda, roditeljima - 7.000,00 KM; za slučaj smrti roditelja 20.000,00 djetetu; za slučaj smrti brata ili sestre - 7.000,00 KM; ako se začeto nerođeno dijete (nasciturus) rodi živo za slučaj smrti roditelja 20.000,00 KM; e) Duševni bolovi, zbog naročito teškog invaliditeta bliske osobe: za slučaj naročito teškog invaliditeta bračnog i izvanbračnog druga i djeteta - 20.000,00 KM; za slučaj naročito teškog invaliditeta roditelja: djetetu koje se nalazi na odgajanju i uzdržavanju kod roditelja - 20.000,00 KM, djetetu - 12.000,00 KM; f) Strah: veoma jakog intenziteta 70,00 KM po danu, jakog intenziteta 60,00 KM po danu, srednjeg intenziteta 30,00 KM po danu, slabog intenziteta 5,00 KM po danu, g) Neopravdana osuda ili neosnovano lišenje slobode 100,00 KM po danu. Pravična novčana naknada za pretrpljeni strah dosuđuje se ako okolnosti slučaja, a naročito trajanje i jačina straha, to opravdavaju. Stupanj i dužinu trajanja fizičkih bolova, duševnih bolova i straha, utvrđuje vještak medicinske struke.

⁷ Povrat stvari možete zahtijevati u slučaju ako je izvršenjem kaznenog djela oduzeta Vaša stvar kao oštećenog. Ako je stvar uništena ili oštećena, imovinskopravni zahtjev se mijenja u zahtjev za naknadu štete. Oduzeta stvar se vraća, ukoliko se nalazi kod počinitelja kaznenog djela, kod suučesnika koji odgovara zajedno s počiniteljem, ili kod treće osobe kojoj je povjerena na čuvanje od strane počinitelja ili njegovog suučesnika. Opišite ovdje stvari koje tražite da Vam budu vraćene.

⁸ Poništenje nekog pravnog posla: termin "pravni posao" najčešće se odnosi na ugovore, naročito na ugovore o kupoprodaji (naprimjer, zemljišta, kuće, automobila i sl.). Ako je ugovor zaključen protuzakonito, možete tražiti poništenje tog ugovora u cijelosti ili djelomično, kako bi se uspostavilo pravno stanje koje je bilo prije izvršenja kaznenog djela, odnosno zaključenja ugovora. Navedite ovdje pravne poslove za koje tražite da budu poništeni.

⁹ U ovom dijelu objasnite sve činjenice i dokaze na kojima se zasniva Vaš imovinskopravni zahtjev. Posebno je potrebno objasniti sve okolnosti u pogledu mjesta, vremena i načina izvršenja kaznenog djela i izvršitelja kaznenog djela, kao i sve okolnosti i činjenice vezane za nastalu štetu, kao i uzročnu vezu između izvršenog kaznenog djela i nastale štete.

¹⁰ U pogledu materijalne štete, koja se odnosi na gubitak ili oštećenje imovine uslijed izvršenog kaznenog djela, nužno je da, uz zahtjev, dostavite sve pismene dokaze i isprave koje dokazuju Vaše vlasništvo nad imovinom. U pogledu oštećenja stvari, predložite saslušanje svjedoka, ili vještačenje po vještaku odgovarajuće struke, kako bi šteta bila procijenjena. U pogledu materijalne štete u vidu tjelesne povrede i oštećenja zdravlja ili smrti osobe, potrebno je predočiti račune ili druge pismene isprave koji potvrđuju troškove liječenja, nabavke ortopedskih pomagala, nabavke lijekova, troškova sahrane i drugog; po potrebi, cijeneći okolnosti slučaja, predložiti provedbu dokaza vještačenja po vještaku odgovarajuće struke.